

Turizm Yoluyla Kırsal Kalkınma: Amasra ve Köyleri Örneği

Yrd. Doç. Dr. Yaşar AKÇA

Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F.

İşletme Bölümü, Yönetim ve Organizasyon A.B.D.

yakca@bartin.edu.tr

Recep ÖZDEMİR

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk Kazak Üniversitesi

Türkistan Uzaktan Eğitim Fakültesi Yerel Yönetimler

Yüksek Lisans Programı Öğrencisi

recepamasra@hotmail.com

Özet: *Metropol yerleşimler dışında kalan illerin, ilçelerin ve köylerin oluşturduğu mekânsal büyüklüğe kırsal alan denilmektedir. Kırsal alanlarda ekonomik aktiviteler önemli ölçüde doğal üretim kaynaklarının kullanımına ve değerlendirmesine bağlıdır. Bu gerçekten hareketle çalışmanın amacı; Amasra ve köylerinde yaşayan halkın geçimini sağlamasında turizmin katkı sağlayabileceğini ortaya koymaktır. Turizm faaliyetleri bölge insanının arzu ettiği geliri sağlayacak, işsizlikten kaynaklanan göç olgusunu ortadan kaldıracak ve istihdam artışını beraberinde getirecektir. Yerel halkın en büyük problemi işsizliktir. İstatistiki verilere göre köyler sürekli göç vermekte, köylerin nüfusu azalmaktadır. Yaşanılan coğrafyada üretim ve çalışma koşullarının olmaması insanları göçe zorlamaktadır. Yörede turizm etkinlikleri geliştirilebildiği takdirde ekonomik faaliyetlerde hız kazanacaktır. Amasra'nın sahip olduğu doğal örtüsü ve tarihi kültürel değerlerinden oluşan turizm altyapısı, yeraltı ve yerüstü zenginlikleri insan göçünü önleyecektir.*

Anahtar Kelimeler: *Yerel Kalkınma, Turizm Faaliyeti, Amasra ve Köyleri*

Providing Rural Development by Tourism: The Case of Amasra and its Villages

Abstract: *Geographic areas outside the metropolitan settlements which are composed of provinces, districts and villages are called as rural areas. In rural areas, economic activities significantly depend on natural production resources. Tourism activity is a factor to be reckoned with in local development. Based on this fact, we can denote the aim of this study as to reveal how tourism can*

contribute on the livelihoods of Amasra and its villages. Tourism activities will provide the income to people of the region which they used to desire, they will eliminate the phenomenon of migration arising from unemployment; and this will bring together an increase in employment rate. The biggest problem of the local community is unemployment. According to statistical data, people emigrate from the villages constantly and populations of the villages are decreasing. The lack of production and working facilities around the land forces people to migrate. If tourism activities can be developed in the area, economic activity will accelerate. Because, tourism sector employs both skilled and unskilled labor. When Amasra's natural vegetation and its tourism infrastructure consisting of historical and cultural values are used together with its underground and aboveground riches, migration will be prevented. Increasing economic activity will bring longed-for prosperity to this beautiful corner of Turkey.

Keywords: Rural Development, Tourism Activities, Amasra and Villages

Giriş

Kişinin doğduğu yerde geçimini sağlaması ideal hayat tarzıdır. Bu nedenle insanlara yeterli ve sağlıklı su, hava ve barınma koşullarının sağlanması, güvenli, huzurlu ve kaliteli bir hayatın sunulması yaşanabilirliği ifade etmektedir.

Türkiye'nin en önemli problemlerinden biri iç göç olgusudur. Kırsal alanın iticiliği ve kentlerin çekiciliği sonucu göçler yaşanmakta, kırsal bölgelerin nüfusu azalırken kentler aşırı nüfus artışı yaşamaktadır. Metropol şehirlerde yaşamak çözüm değildir. Havası temiz, suyu temiz, toprağı temiz küçük yerleşim birimleri insanın huzur içinde yaşamasını sağlayacaktır. Büyük şehirlerde kirli hava, gecekondulaşma, trafik sıkışıklığı, çocukların oyun sahalarından yoksun oluşu gibi pek çok problem söz konusu olmaktadır.

Devletin vatandaşlarını doğdukları topraklarda geçimini sağlayacak şartlar oluşturması ve kendi hesabına çalışmayı teşvik etmesi sosyal devlet olmanın bir gereğidir. Böylece nüfus ülke içinde homojen bir dağılım gösterecektir. Bu çalışmanın amacı insanların doğduğu topraklarda da insanca yaşayabileceği, geçimini makul şartlar içinde sürdürebileceği ve doğduğu topraklarda ölebileceği gerçeğini ortaya koymaktır. Amasra ve köylerinin yerel kalkınmasında dinamik rol olarak turizm faaliyetleri incelenecek, turizmin yöresel kalkınmaya etkisi üzerinde durulacaktır. Çünkü turizm kendi bünyesinde çok farklı aktiviteleri barındırmakta ve gün geçtikçe çeşitlenip zenginleşmektedir.

1. Yerel Kalkınma ve Turizm Faaliyetleri

Yerel kalkınma ancak yerel kaynaklarla sağlanır. Yaşanılan coğrafyanın doğal kaynaklarının harekete geçirilmesi suretiyle kırsal nüfusun hayat şartlarının ekonomik açıdan iyileştirilmesine yönelik çabalara yerel kalkınma denilmektedir (Özgür, 2010: 24). Yerel kalkınmanın amacı; yerel kaynakların kullanımı yoluyla bireylerde gelir artışı meydana getirmektir. Diğer bir ifadeyle yerel kalkınma çabalarının merkezinde bölge insanının daha üretken ve müteşebbis hale gelmesi yer almaktadır (İncekara, 2001: 28). Böylece daha iyi konutlarda yaşaması, daha nitelikli sağlık hizmeti alması, ulaşım araçlarına sahip olması, daha kaliteli altyapı ve eğitim hizmetlerinin sağlanması sonucunda insanların mutluluğu dolayısıyla refahı gerçekleşecektir. Kırsalda yaygın olan tarımsal üretim ve hayvancılıktır. Ancak bunlar tek başına istihdamı sağlayamaz. Geliri çeşitlendirecek olan alternatiflerden biri turizmdir (Kuter ve Ünal, 2013: 192). Turizm dünya genelinde önemli derecede büyüyen ve gelişen bir sektördür. Turizm sektörü birçok kent ve yörenin gelişimi için öncelikli sektör özelliği taşımaktadır (Met, 2012: 164). Amasra ve köylerinin turizm açısından önemli potansiyel kaynakları mevcuttur. Fakat sadece turizm faaliyetlerinin yerel kalkınmada sürükleyici rol oynaması düşünülemez. Diğer yerel ekonomik faaliyetlerle birlikte tasarlandığında etkisi ve katkısı artar (ITO, 2005: 4). Turizmin geliştirilmesiyle birlikte yeni iş alanları (örneğin yöresel el sanatları, hediyelik eşya, taşımacılık, ticaret, otel, lokanta, bankacılık gibi) ortaya çıkar. Kırdan kente göç azalır. Kırsal alanlarda yaşayanların en önemli sorunlarından biri işsizliktir (Akyol, Güner, Oğan, Aydın, Yüce ve Uluyurt, 2014: 251). İşsizlik ortadan kalkar. Turizmin gelişmesine paralel olarak tarım ürünlerinin üretim kapasitesi ve talebi artar. Bunlara ilaveten marka şehir kimliği öne çıkar ve dünyada tanınmasına vesile olur. Kısaca turizm önemli bir yerel kalkınma aracıdır (Met, 2012: 166).

2. Amasra

Amasra'ya ilk yerleşenler Akalar'dır. M.Ö. 2400-3000 yılları arasında Batı Karadeniz kıyılarında yaşamışlardır. İleriki dönemlerde bölgede görülen Gasgas ve Hitit egemenliğinden sonra şehir, Fenikeliler tarafından ticari amaçlara yönelik bir koloni olarak kullanılmıştır. Fenikelilerden sonra İyon kolonizasyon hareketleriyle şehir Milet ve Megara'lı denizcilerce ele geçirilmiş ve kısa zamanda da tüm Batı Karadeniz sahilinin önemli bir ticari çekim merkezi haline gelmiştir. Özellikle bölgenin zengin orman ürünleri (başta şimşir, meşe, kestane ağaçları) ticaretin gelişmesinde en önemli etkenler olmuştur. Lidya egemenliğine de giren şehir, M.Ö IV. yüzyılda Pers yönetimine geçmiştir. Şehir milattan önce 70 yılında Romalıların hâkimiyetine girmiştir. Ekim 1460'ta Fatih

Sultan Mehmet'in fethiyle Osmanlı Devleti egemenliği başlamıştır. Amasra kalesiyle ve tersaneleriyle bölgenin en önemli askeri üslerinden biri olmuştur. 1973 yılında Ereğli Kömür İşletmeleri'ne bağlı olarak Amasra Taşkömürü Müdürlüğü kurulmuş ve ekonomik yapısında yeni gelişmeler yaşanmıştır. 28.08.1991 tarihinde Bartın'ın il olmasından sonra Zonguldak'tan ayrılıp Bartın'a bağlanmıştır (<http://www.amasra.gov.tr/tarihce.html>).

3. Amasra'nın Köyleri

Benzersiz doğal güzellikleri, eşsiz koyları, deniz ürünleri, ağaç işleri, tarihi mekânları, doğal yürüyüş parkurları, mağaralarıyla Amasra ve köyleri ilgi çekmeye devam etmektedir. Amasra'nın 30 tane köyü vardır. Köylerin toplam nüfusu 9789'dur. Bu köylerde birçok aile ağaç işleri yaparak gelir sağlamaktadır. Seracılık yapan çiftçiler Salı ve Cuma halk pazarlarında yetiştirdikleri sebze ve meyveleri satmaktadırlar. Ayrıca fındık, çilek ve kestane bahçeleri de vardır. Özellikle deniz, bazı köyler için önemli bir gelir kaynağı olmuştur. Çakraz, Göçkün, Akkonak, Tarla Ağzı köylerinde balık mevsiminde palamut, hamsi, istavrit, lüfer, yılan balığı, mezgit gibi balıklar avlanır. Çevre ormanlarda köknar, çam, çınar, kayın, ıhlamur, meşe, gürgen, şimşir, kestane ağaçları bulunmaktadır.

Burda Amasra köylerinden en fazla nüfus yoğunluğuna sahip olan Cumayanı Köyü ve Çakraz incelenecektir.

3.1. Cumayanı Köyü

II. Abdülhamit döneminde yaptırılan ilkokul, Cumhuriyetin ilanından sonra yatılı bölge okuluna çevrilmiştir. Buradan mezun olan öğrenciler Kastamonu Göl Öğretmen Lisesi'ne gönderilmiş ve birçok öğretmenin yetişmesine vesile olmuştur. Ayrıca köyde demirci ustası, nalbant, baytar, sağlık memuru, öğretmen, bakkal, kasap, imam vardır.

Her hafta Cuma günü haftalık pazar yerinde 1500-2000 kişi buluşmaktadır. Oniki köy Cumayanı'nda kurulan pazara toplanır. Bartın'ın tek hayvan pazarı bu köydedir. Toplanan meyveler Bartın, Zonguldak ve İstanbul'a gönderilir. Cumayanı bölgesinde kalan Göçkün'de eski tarihlerden beri gemi yapımı devam etmektedir. Gereken malzemeler de yine bu köyün çevresindeki ormanlardan karşılanır. Göçkün iskelesinde Salaturya 15-30 ton, Mavra 40-120 ton, Çektirme 30-200 ton, Gulet 80-300 ton, Bumbarto 80-300 ton, Mastika 150-300 ton yük taşıyan motorlar yapılır ve isteklilerine satılır (bakınız Resim 1).

Resim 1. Göçkün İskelesinde Tarihten Bugüne Gemi Yapımı

3.2. Çakraz Köyü

Köyde bölge okulu ve cami mevcuttur. Aynı zamanda gemi yapımı sürdürülmektedir (bakınız Resim 2).

Çakraz'ın sahip olduğu denizin ve doğal güzelliklerinin keşfedilmesinden sonra parlamaya ve kalkınmaya başlamış, gözde köylerden biri olmuştur. Amasra-Kurucaşile karayolunun 18. kilometresindedir. Doğal güzellikleri, tertemiz kumsalı ve deniziyle şirin bir tatil beldesidir. Turistik tesislerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Çakraz halkı, geçmişten gelen gelenekle tarım, balıkçılık ve gemi yapmaktadır. Ev pansiyonculuğu önemli bir gelir kaynağıdır. Deniz, kumsal ve güneş Çakraz'ın en büyük hazinesidir. Bunun yanında doğa yürüyüş güzergâhları ve şelaleler de muhteşem güzelliklerdir. Turistler buraları hayranlıkla gezmekte ve bol oksijen depolamaktadır. Yol kenarlarına açılan tezgâhlarda mevsimine göre sebze ve meyveler satılmakta gelir elde edilmektedir. Özellikle yaz mevsiminde çilek, kiraz, elma, erik, dut, üzüm, fıındık, ceviz, tarhana, reçel, pekmez v.b. ürünler satışa sunulmaktadır. Bölge halkı misafirperverdir ve dost canlısıdır. Kendinde olanı paylaşmayı sever. 40 katlı börek, yoğurtlu makarna, yaprak sarma, baklava, lokma gibi lezzetlerle gelenekler yaşatılmaya çalışılır.

Resim 2. Çakraz'da Tarihten Bugüne Gemi Yapımı

3.3. Diğer Köyler

Ağaç işlerini ifade eden çekicilik, bir ahşap oymacılığı süsleme sanatıdır. Bölgede yetişen ağaçlardan elverişli olanların el tezgâhlarında işlenmesiyle hediyelik eşya yapılmaktadır. Zanaatkârların toplandığı Çekiciler Çarşısı Amasra'nın en çok ziyaret edilen merkezlerinden biridir. Tarihi, 17.yüzyıla dayanan ağaç oymacılığı bugün Amasra'nın köylerinden özellikle Ahatlar ve Top Deresi köylerinin geçim kaynağıdır (bakınız Resim 3 ve 4).

4. Turizm Varlıkları

Bu bölümde Amasra'nın turizm açısından önem taşıyan ve potansiyelini oluşturan başlıca turistik değerlerine yer verilecektir. Kentleşme olgusu turizm ihtiyacını doğurmaktadır. Şehirde yaşayan insan gününbirlik veya hafta sonu tatilini geçirecek yerlere ihtiyaç duymaktadır. Bu durum Amasra için önemli bir turizm fırsatı ortaya çıkarmaktadır. Çünkü başkent Ankara olmak üzere Karabük, Kastamonu, Bolu, Düzce ve Çankırı'ya yakındır. Deniz, kum, güneşin yanı sıra kültür, sanat, botanik doğa, sağlık, mağara, gastronomi, folklor, spor, yayla, kanyon, şelale gibi unsurların da eklenmesiyle içeriği cazip turizm faaliyetlerini bünyesinde barındırmaktadır.

Resim 3. Çay tepsi.

Resim 4. Çerez Takımı.

4.1. Av Turizmi

Amasra ve çevre köylerinin zengin çeşitlilik gösteren fauna yapısı av turizmine elverişlidir. Yabani hayat toplulukları varlığı özellikle geyik, karaca, yaban keçisi, yaban domuzu, tilki, tavşan ve ayıdan oluşmaktadır. Yaban hayatı sevenlere hem kara hem de deniz avcılığı yönünden fırsatlar sunmaktadır. Köylerde mevsimine göre kuş türlerinden keklik, ördek, karatavuk, kaz, bildircin, çulluk gibi av hayvanları bulunmaktadır. Özellikle yaban domuzu için sürek avı

yapılmaktadır. Küre dağları milli parkının %40'ı bu yöre sınırları içinde kalır.

4.2. Balıkçılık

Ahatlar, Çakraz, Göçkün, Şile, Tarlaağzı köylerinde balıkçılık yapılmaktadır. Buralarda hamsi, istavrit, çinekop, mezigit, kalkan, barbun, kefal, palamut, lüfer, zargan, karagöz, iskorpit avlanır. Bu avlanan balıklar ilçe lokantalarına ve il merkezindeki balıkçılara satılır. Su ürünlerinin pazarlanmasında katma değer oluşturacak fabrikaların yokluğu dikkat çekmektedir. Acilen su ürünlerini konserve balık halinde işleyecek ve paketleyecek tesislerin yapılması gereklidir.

4.3. Su Altı Dalış Turizmi

Amasra'nın tarihinin çok eski olması nedeniyle su altı batıkları ve su altı mağaraları gibi ideal alanlar oldukça fazladır. Özellikle Tarlaağzı ve Çakraz civarında son derece güzel dalış alanları bulunmaktadır.

4.4. Kuş Kayası

Kazpınarı köyü ile Amasra arasındadır. Roma döneminde M.S. 41-54 tarihleri arasında yapılmıştır. Anadolu'da bir benzeri bulunmamaktadır. Kuş kayası yol anıtı iki kitabelidir. Kayaların oyulmasıyla oluşturulmuştur. Definecilerin çevresinde yaptığı izinsiz ve kaçak kazı çalışmalarından zarar görmüştür. Kültür Bakanlığı tarafından 2000 yılında ışıklandırılmış ve çevre düzenlemesi yapılmıştır (bakınız Resim 5).

4.5. Gürcü Oluk Mağarası

Çakraz ve yöresinde karbonatlı kayaçlar yoğundur. Bu jeolojik yapı mağara oluşumunu kolaylaştırmıştır. Çakraz bölgesinde Gürcü Oluk Mağarası dikkati çekmektedir. Mağara derin ve güzeldir. Gelişimini tamamlamış, ancak iç şekillenmesi devam etmektedir. Görünümü son derece güzel olan sarkıt, dikit, sütun, duvar ve perde damlataşları ile bezeli rengârenk bir dünyadır. Toplam uzunluğu 169 metredir ve tek galeriden oluşmuştur. (bakınız Resim 6). Astım hastaları için içerideki hava iyi gelmektedir. Mağaranın ışıklandırılması ve yürüyüş yolları Kültür Bakanlığı Bartın İl Müdürlüğü tarafından yaptırılmıştır.

Resim 5. Roma Dönemi Kuşkayası Yol Anıtı.

Resim 6. Gürcü Oluk Mağarası.

5. Öneriler

Amasra ve köylerinin sebze yetiştiriciliği, fındık, kestane, elma, armut, incir, erik, kiraz gibi meyveleri yerel kalkınmaya destek olmaktadır. Fakat yetiştirilen fındık ve kestanenin fabrika ortamında işlenmesi Düzce'de gerçekleştirilmektedir. İvedilikle yerli girişimcilerin fındık ve kestaneyi yörede işleyecek tesisleri kurmalarına ihtiyaç vardır. Soğuk hava depoları inşa edilerek sebze ve meyvelerin uzun süreli muhafazası sağlanmalıdır. Yine bunların işlenmesini, paketlenmesini sağlayacak tesislerin yapımı gerçekleştirilmelidir. Bu durum katma değerini yörede kalmasına ve gençlerin iş sahibi olmalarına vesile olacaktır.

Bartın Orman İşletmesi'nin sıklık bakım çalışmalarında köylüler istihdam edilmektedir. Ormana dayalı sanayi olan kâğıt, mobilya, parke, yonga levha, kontrplak ve selüloz endüstrileri faaliyet gösterebilir.

Ayrıca Ali Oba Köyü'nde mermer ocağı açılmıştır ve faaliyetini sürdürmektedir. Mermer ocaklarından çıkarılan büyük bloklar, işlenmeden ham olarak, gemilerle Çin'e gönderilmektedir. İnsanlar sadece mermerin kesilerek çıkarılması için istihdam edilmektedir. Mermeri yörede işleyecek, yapı malzemesi haline getirecek tesislerin kurulması ihtiyacı vardır. Ham mermer ihracatı yerine hediyeelik eşya yapımına geçilmelidir. Böylece istihdam artışı ve gelir artışı sağlanacaktır. Bireysel girişimcilerin sayısı artacak, kadın istihdamına vesile olacaktır.

Hema Şirketi Gömü, Tarlağzı, Kazpınarı köylerinde kömür madeni kuyuları açmaktadır. Söz konusu şirket bölgenin 1500 civarında gencini işçi olarak çalıştırmaktadır. Devlete ait Amasra Taş Kömürü İşletmesi'nde yaklaşık 1000 işçi istihdam edilmektedir. Yapılan teknik incelemelerde Amasra civarında Türkiye'nin 400 yıllık kömür ihtiyacına cevap verebilecek kömür rezervleri olduğu rapor edilmiştir. Yeni yatırımcılara maden ruhsatları verilerek çalışan sayısı artırılabilir.

Amasra'nın sahip olduğu zengin taşkömürüne dayalı olarak demir çelik endüstrisi kurulabilir. Böylece diğer sektörleri harekete geçirerek büyük tonajlı gemi tersaneciliği, beyaz eşya üretimi, endüstriyel mutfak malzemeleri, makine sanayii ve oto yan sanayilerinin kurulması da gerçekleşecektir.

El sanatları ve ahşap işçiliği çok çeşitlilik göstermektedir. Örneğin tel kırma işlemeciliği yöresel bir sanattır. Kırsal kalkınmanın desteklenmesi adına el sanatlarının devam ettirilmesi gerekmektedir. Bölgedeki hediyeelik eşya yapımının kooperatif çatısı altında toplanmasının sayısız faydaları olacaktır. En azından girdilerin sağlanması ve en uygun fiyattan satılması sayesinde

oluşacak katma değer in ortaklar arasında paylaşılması gerçekleşecektir.

Dış ticaret gelişmemiştir. Bartın'da 59 kilometre kıyı şeridi vardır. Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerle ticari potansiyele sahiptir.

Bartın yöresi birinci derece deprem bölgesidir. Olası deprem riskine yönelik yapıların güçlendirilmesi ve kentsel dönüşüm çalışmalarına öncelik verilmesi gereklidir.

Bartın Üniversitesi'ne bağlı olarak Amasra'ya kurulacak bir Meslek Yüksekokulu şehre canlılık kazandıracaktır. Üniversite sayesinde gelecek genç nüfusa bağlı olarak festival, sinema ve tiyatro etkinliklerinde artış olacaktır.

Ticaret ve Sanayi Odası ile KOSGEB'in desteği alınarak Amasra İş Geliştirme Merkezi kurulmalıdır. İŞKUR, Amasra Belediyesi ve Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü tarafından ipek halı dokuma kursu, kaynakçılık, bilgisayar işletmenliği, bilgisayarlı muhasebe, dokumacılık gibi iş edindirme beceri kurslarının açılması sayesinde nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanması mümkün olacaktır. Başta Bartın merkez olmak üzere Amasra ve diğer yerleşim merkezlerine doğalgaz borularının döşenmesine devam edilmektedir. Dolayısıyla doğalgaz tesisatçılığı ve ekipmanlarıyla ilgili yatırımlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Şehir nüfusunun artması ve insan sayısının çoğalmasıyla tarımsal ürünlere talep artarak çeşitlenmektedir. Yöreye özgü besinlerin konserve olarak fabrikasyon üretimi sağlanmalıdır. El sanatlarının üretimi artırılmalıdır. Deniz balıkçılığının yanı sıra kültür balıkçılığı da geliştirilmelidir. Yöre halkına kültür mantarı üretimi öğretilmelidir. Seracılık ve meyvecilik özendirilmelidir. Bölgenin iklim yapısına uygun olan çınar, kavak, kestane, ceviz yetiştiriciliği yaygınlaştırılmalıdır. Yöresel potansiyelin harekete geçirilmesinde tavuk, koyun ve büyük baş hayvan besiciliğinin yapılması imkânları vardır. Bu durumun gerektirdiği yem bitkilerinin yetiştirilmesi teşvik edilmelidir. Yumurta, et, süt, peynir üretimi çalışmaları yaygınlaştırılmalıdır. Arı yetiştiriciliği ve organik bal üretimi desteklenmelidir. Küçük ve orta ölçekli işletmeler vasıtasıyla pazarlaması gerçekleştirilmelidir. Tarihi miras ve doğal güzelliklerin tanıtımı yapılmak suretiyle turizmin canlandırılması bu kapsamda değerlendirilebilir.

Diğer taraftan Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından mevcut işkollarının durumu, kapasitesi ve sorunları da ortaya konulmalıdır. Örneğin sanayi istihdamının %46'sını tekstil oluşturmaktadır. Tekstil bugün işgücü ve enerji maliyetlerine çok daha duyarlı bir sektördür. Ayrıca ileriye yönelik olarak yöresel kaynakları harekete geçirecek yönde büyüme, istihdam ve ihracat potansiyeli taşıyan anahtar sektörler tespit edilmelidir.

Böylece göçe gerek kalmadan yerel iş imkânlarının çoğaltılması sayesinde yöre halkının üretime yönlendirilmesiyle hayat koşullarının iyileştirilmesi ve kişi başına milli gelirin artırılması mümkün olacaktır.

Turizm faaliyetleri de Amasra ve köylerinin kalkınmasını sağlamaktadır. Amasra ve köyleri doğal bir arberatum niteliğindeki floraya (bitki örtüsü) ve faunaya (yabani hayvan) sahiptir. Kıyıları ve ormanları olağanüstü peyzaj görüntülerine sahiptir. Çim kayağı, rafting, kano, doğa yürüyüşü, trekking, bisikletli veya atlı geziler, yamaç paraşütü uygulamaları yaygınlaştırılmalıdır. Turizm açısından bölgede dağ, yayla ve eko-turizmin geliştirilmesi, orta ve uzun vadede yörenin sorunlarının çözümünde ve kalkındırılmasında aktif rol oynayacaktır.

Bölgenin şifalı bitkiler, kozmetik, aromatik ve ilaç sektörüne yönelik zengin bir floraya sahip olması güçlü yönlerinden bir diğeridir. Tıbbi önemi ve ekonomik değeri olan defne, ihlamur, nane gibi bitki türlerinin üretimi, paketlenmesi ve pazarlanmasını sağlayacak projeler gerçekleştirilmelidir. Bunlara ilave olarak ekonomik kazanca dönüştürülebilecek bitki envanterinin çıkarılması gerekmektedir. Bunun için Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi fayda sağlayacaktır. Kesme çiçek, bodur meyve ve süs bitkileri üretimi fırsat alanlardır.

Bitkisel üretim, hayvancılık ve ormancılık gibi tarımsal faaliyetleri terk etmeyerek, bununla birlikte o yöreye has el sanatları, mimari tarz ve kültürel yapının bozulmadan korunması esas olmalıdır. Başka bir ifade ile turizm, Amasra ve çevresinde tarımsal faaliyetin alternatifi değil aksine tamamlayıcısı konumunda olmalıdır.

Bütün bu gelişmelere rağmen ekonomik faaliyetlerin çeşitliliğinin artırılması yönünde çabalara ihtiyaç vardır. Kadının yerel kalkınmaya katılımını mümkün kılacak projelerin geliştirilmesi gerekmektedir. Amasra ve köylerinin çok sektörlü ve çok odaklı kalkınmasının gerçekleştirilmesi için yerel girişimciler özendirilmelidir.

Sonuç

Amasra'nın büyük kentlere ulaşımı kolaydır. Sahip olduğu tarihi kalıntıları, sivil mimari örnekleriyle ve köyleriyle kırsal turizm örneğidir. Sonuç olarak turizmin geliştirilmesi yeşil ile mavinin kucaklaştığı şirin ilçe Amasra'nın yerel kalkınmasında önemli rol oynayacaktır.

KAYNAKÇA

AKAR, H., (1998), "21. Yüzyıla Girerken Türk Turizmi", I. Uluslararası Turizm Sempozyumu, 16-17 Aralık 1998, Sayfa: 32-50, İstanbul.

AKÇA, H., Esengün, K., Sayılı, M., (2000), "Kırsal Alanların Kalkınmasında Kırsal Turizmin Rolü", Türk Kooperatif Ekin Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 12, Sayfa: 82-91.

www.amasra.gov.tr ve www.yesilcakraz.com

ASMA, Ç. (2012), Çetin Asma ile Tarihe Yolculuk, Bartın Belediyesi Kültür Yayınları

Bartın Valiliği (2008), Bartın 2023 Stratejik Amaçlar ve İl Gelişme Planı, Sargın Matbaası, Bartın

Bartın Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü (2008), Bartın İl Çevre Durum Raporu

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, Batı Karadeniz Bölgesi (Zonguldak Bartın Karabük) Bölge Planı 2010-2013.

Batı Karadeniz Kalkınma Derneği (2000), Batı Karadeniz Dünyası İş Geliştirme Toplantıları: 6., 11 Kasım 2000

Çevre ve Orman Bakanlığı JEO-TEK ve Utta iş ortaklığı (2006), Zonguldak-Bartın-Karabük Bölgesi 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı araştırma raporu, Ankara

Devlet Planlama Teşkilatı - BRLİ-GERSAR/TÜMAŞ Konsorsiyumu (1997), Zonguldak Bartın Karabük Bölgesel Gelişme Planı, Ankara

Devlet Planlama Teşkilatı, (2004), İlçelerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (2004), Ankara

Devlet Planlama Teşkilatı (2006), Dokuzuncu Kalkınma Planı 2007-2013, Ankara

Devlet Planlama Teşkilatı (2010), Dokuzuncu Kalkınma Planı 2010 Yılı Programı, Ankara

ERAYDIN, A., (2004). Bölgesel kalkınma kavram, kuram ve politikalarında yaşanan değişimler. Kentsel Ekonomi Araştırmaları Sempozyumu 2003 (KEAS '03), Bildiriler, 126-146.

ESENGÜN, K., Akça, H., Sayılı, M., (1999), "GAP Bölgesinde Kırsal Alanların Kalkındırılmasında Yeni Bir Yaklaşım: Kırsal Turizm", GAP I. Tarım Kongresi, 26-28 Mayıs 1999, Cilt: 1, Sayfa: 389-396, Şanlıurfa.

GÖRCELİOĞLU, E., (1997), "Dağlık Arazi Kullanımında Yayla ve Ormanlar", İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri: B, Cilt: 47, Sayı: 1-2-3-4, İstanbul.

GÜNEŞ, G., (2001), "Yaylalar ve Türkiye'de Yayla Turizmi", Türk-Koop Ekin Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 16, Sayfa: 80-86.

GÜNEY, E., (1989), "Bingöl Yaylalarının Turizm Potansiyeli ve Değerlendirilmesi", Planlama Dergisi, DPT Yayınları, Sayı: 25, Sayfa: 1-10.

KONAK, K., Armağancı, G., Çivi, Z., 1996, "Aydın Koçarlı İlçesi Orman ve Çevresi Köylerin Sosyo-Ekonomik Yapısı ve Yeni Tarımsal Üretim Faaliyetleri Önerileri", Türkiye II. Tarım Ekonomisi Kongresi, 4-6 Eylül 1996, Cilt: 1, Sayfa: 167-171, Adana.

Kültür ve Turizm Bakanlığı (2007), Türkiye Turizm Stratejisi (2023), Ankara

ÖZGÜR, E.M., (2010), Bölgesel Kalkınma, Ankara Üniversitesi Dil, Tarih, Coğrafya Fakültesi Coğrafya Bölümü Ders Notları, Ankara

SAKAOĞLU, N. (1999), Çeşm-i Cihan Amasra, Kültür Bakanlığı Tarih Vakfı, Ankara

SAKAOĞLU, N. (1987), Amasra'nın 3000 Yıllık Tarihi, İstanbul.

SOYKAN, F., (1999),. "Doğal Çevre ve Kırsal Kültürle Bütünleşen Bir Turizm Türü: Kırsal Turizm", Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, Yıl: 10, Mart-Haziran, Sayfa: 67-75.

ÜLKER, İ., (1992), Dağ Turizmi, T.C. Turizm Bakanlığı Yayını, Ankara.